

Afeti Toplumsallaştırmak

Eray aylı | 20 Mayıs 2018, 14.00-17.00 | Büyükada

Afet olgusu gerek Türkiye’de gerekse dünyanın geri kalanında bir süredir kent ve mimarlık gündeminin belirleyici unsuru haline gelmiş durumda. İklim değişikliği gerçeğiyle ancak dirençli (*resilient*) şehirler inşa ederek başa çıkılabileceğini iddia edenlerden, büyük ölçekli deprem ihtimaline yurt çapındaki kentsel dönüşüm seferberlikleriyle yanıt verilmesi gerektiğini savunanlara, kent ve mimarlık üzerinde söz sahibi olanların, afetleri, karşısında tüm insanlığın örgütlenmesi gereken ortak bir tehdit kaynağı olarak imlediği söylenebilir. Ne ki, son yıllarda dünyanın farklı yerlerinde yaşanan sel, deprem, yangın ve fırtınalara bakarak, çoğu kez “doğal” sıfatıyla anılan afetlerin bu sıfatı hak edecek hiçbir yanının olmadığını savunanların sayısı da artmakta. Bu savı dile getirenlerin bir kısmı, insanlığın, en az yüzyıldır dünyanın işleyişini ve fiziksel yapısını belirleyen ana etken olduğunu ve dolayısıyla günümüzde “doğa”ya atfedilen ne varsa tümünün aslında “insan elinden çıkma” olduğunu savunan Antroposen tezine dikkat çekmekte. Ancak, Antroposen tezinin, afetlerin müsebbibi olarak insanlığın tümüne işaret ettiğini ve bu nedenle toplumsal eşişsizlikleri gizleme etkisi yaptığını ne sürenlerin sayısı da artmakta. Dahası, insanlığın tümü için “ortak tehdit” addedilen afetlerin, gerçekleştikleri vakit, her coğrafi bölgeyi veya toplumsal kesimi eşiş şekilde etkilemedikleri ve hatta halihazırdaki eşişsizlikleri yeniden ürettikleri fikri de günden güne daha çok kabul görmekte. Bu atölye tam da söz konusu eşişsizliklerin, afet riskiyle başa ıkılmayı amaçladığını iddia eden kentsel ve mimari müdahalelerden nasıl etkilendiğini tartışmayı amaçlıyor. Bu etkiyi özellikle gündelik hayat üzerinden ve bedenden coğrafyaya uzanan farklı mekansal ölçeklerin arasındaki ilişkiler işığında sürmeyi öneriyor. Afetlerin, mimarlığın alışılagelmiş “zm”lerinden ziyade söz konusu üzümlerin dayandığı yöntem ve pratikleri sorgulamayı gerektirdiğini savunuyor. Böylesi bir sorgulamayı atölye katılımcılarıyla birlikte yapmayı amaçlıyor. Bu amaçla, katılımcıların, etkinliğe, aşağıda adı geçen metinleri okuyarak ve tartışmaya hazırlanarak gelmelerini talep ediyor. Ayrıca, her bir katılımcının, afet olgusunu yukarıda bahsedildiği anlamda “hepimizi etkileyen ortak bir tehdit” olarak mobilize eden yaklaşımların gündelik hayata etki ettiği ve toplumsal eşişsizlik ya da yarılımları derinleştirdiği (ya da benzer bir etkinin ona karşı geliştirilen tepkilerce tersyüz edilmeye çalışıldığı) bir rneği tartışarak atölyeye katkı sunmasını bekliyor. Etkinliğinin ilk yarısı yürütücünün sunumu ve akabinde düzenlenecek soru-cevap oturumuna, ikinci yarısıysa katılımcıların sunacağı rneklelerin tartışılmasına ayrılacaktır. Her bir katılımcının etkinlikte tartışacağı örneğe dair en az bir A4’n iki yüzünü kaplayacak şekilde yaptığı görsel ve/veya metinsel hazırlığın etkinlikten en az iki gün önce e.cayli@lse.ac.uk adresine iletilmesi rica edilir.

Chakrabarty, D. (2010) “Tarihin İklimi ve Dört Tez,” *Birikim* 251-252: 123-140.

Zeybek, S.O. (2014) “Ekolojinin politikası,” *Toplum ve Bilim* 138: 7-25.

Žiřek, S. (2012) *Antroposen’e Hořgeldiniz*. İstanbul: Encore.

Eray aylı toplumsal meselelerin mimari neden ve sonuçlarını antropolojik yöntemler üzerinden incelemekle ilgileniyor. 2011’de University College London’da (UCL) başladığı ve politik şiddetin toplumsal etkilerini mimari mekan üzerinden irdelediği doktorasını şubat 2015’te tamamladı. 2012’den bu yana, UCL’in mimarlık fakültesi Bartlett’ta ve Syracuse Üniversitesi Mimarlık Fakültesi’nde Londra’nın tarihindeki afet ve savaş dönemlerine odaklanan dersler verdi. 2015-16 yıllarında, Hertfordshire Üniversitesi Mimarlık, İç Mimarlık ve Tasarım bölümünde üretim yesi olarak görev yaptı. Mayıs 2018 itibariyle tüm vaktini London School of Economics’te başladığı, afet olgusunun gündelik hayattaki toplumsal ve politik yansımalarını inceleyen ve c sene sürecek yeni bir araştırmayı yürütmeye ayırmakta. Ayrıca, 2008’den beri Türkçe kaleme almakta olduğu mimarlık, kent ve tasarım eleştirilerine *XXI* dergisinde devam etmekte. Daha fazla bilgi için bkz. eraycayli.com